

EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

Taustinfo

EKP EKSPERTIDE MAKROMAJANDUSLIK ETTEVAADE EUROALA KOHTA

EKP eksperdid on kuni 22. augustini 2008 saadaval olnud teabe põhjal koostanud ettevaate, mis käsitleb euroala makromajanduslikku arengut.¹ SKP keskmine aastane reaalkasv peaks 2008. aastal jääma vahemikku 1,1–1,7% ja ulatuma 2009. aastal 0,6–1,8%ni. Ühtlustatud tarbijahinnaindeksi (ÜTHI) keskmine kogukasv on 2008. aastal ettevaate kohaselt 3,4–3,6% ja 2009. aastal 2,3–2,9%.

Tehnilised eeldused intressimäärade, vahetuskursside, toormehindade ja eelarvepoliitika kohta

Tehnilised eeldused intressimäärade ning nafta ja muu toorme (v.a energia) hinna suhtes põhinevad turgude ootustel seisuga 14. august 2008.² Eeldused lühiajaliste intressimäärade kohta on üksnes tehnilist laadi. Lühiajalisi intressimäärasid mõõdetakse kolme kuu EURIBORina ja turgude ootused tuletatakse futuurlepingute intressimääradest.³ Selle meetodi kohaselt peaks lühiajaliste intressimäärade keskmine tase ulatuma 2008. aastal 4,8%ni ja 2009. aastal 4,5%ni. Turgude ootuste kohaselt peaks riikide kümneaastase tähtajaga võlakirjade nominaalne tulus euroalal püsima 2008. aastal keskmiselt 4,5% ja 2009. aastal 4,6%. Põhiprognos sisaldab ka eeldust, et pankade laenuintressimäärade ja lühiajaliste intressimäärade vahe on ettevaateperioodil endiselt suur, kajastades jätkuvalt kõrgendatud riskiteadlikkust finantsturgudel. 14. augustil lõppenud kahenädalase perioodi jooksul toimunud futuuriturgude arengu põhjal eeldatakse, et naftabarreli keskmine hind on 2008. aastal 115,1 USD ja 2009. aastal 120,8 USD. Toiduainete rahvusvahelised hinnad USA dollarites peaksid 2008. aastal tõusma 42,8% ja 2009. aastal 6,9%. Muu toorme (v.a energia ja toiduained) hinnad kallinevad ettevaate kohaselt 2008. aastal 10,6% ja 2009. aastal -1,8%.

Tehniliseks eelduseks on, et kahepoolsed vahetuskursid püsivad ettevaateperioodil muutumatuna 14. augustile eelnenud kahe nädala jooksul kehtinud tasemel. Seega peaks EUR/USD vahetuskurss püsima 2008. aastal tasemel 1,53 ja 2009. aastal tasemel 1,52 ning euro efektiivne vahetuskurss peaks olema 2008. aastal keskmiselt 6,1% kõrgem kui 2007. aasta keskmine ja 2009. aastal keskmiselt 0,2% madalam kui 2008. aasta keskmine.

Eelarvepoliitikat käsitlevad eeldused põhinevad euroala liikmesriikide riigieelarve kavadel seisuga 21. august 2008. Need hõlmavad kõiki majanduspoliitilisi meetmeid, mille riikide parlamendid on juba heaks kiitnud või mis on üksikasjalikult välja töötatud ja läbivad tõenäoliselt edukalt seadusandliku protsessi.

Eeldused rahvusvahelise keskkonna kohta

Kui käesoleva aasta esimesel poolel oli majanduskasv suhteliselt jätkusuutlik, siis aasta teisel poolel kasv tõenäoliselt aeglustub. See kajastab peamiselt kõrgete toormehindade järelmõju ja Ameerika Ühendriikide majanduse eeldatavat nõrka kasvu, mis avaldab mõju ka teiste riikide, eelkõige arenenud riikide majandustele. Arenevate turgude kasv peaks aga seevastu tugeva sisemise nõudluse toel jätkuma. Alates 2009. aasta algusest peaksid nii maailmamajandus

¹ EKP ekspertide ettevaade täiendab eurosüsteemi ekspertide makromajanduslikku ettevaadet, mille EKP ja euroala liikmesriikide keskpankade eksperdid koostavad kaks korda aastas. Ettevaate koostamisel kasutatavad meetodid on kooskõlas eurosüsteemi ekspertide ettevaate koostamisel kasutatavate meetoditega, mida kirjeldatakse EKP 2001. aasta juunis avaldatud juhendis „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises”. Ettevaatega seotud ebakindluse väljendamiseks esitatakse tulemused kõigi muutujate puhul väärtusvahemikena. Käesolevast ettevaatest alates vastavad kõigi muutujate ja ajavahemike kohta esitatud väärtusvahemikud mudelipõhisele 75%lisele tõenäosusintervallile. Seda uut meetodit tutvustatakse EKP kodulehel avaldatud väljaandes „New procedure for constructing ECB staff projection ranges”.

² Nafta- ja toiduainehindu käsitlevad eeldused põhinevad kuni 2009. aasta lõpuni futuuride hindadel. Eeldatakse, et ülejäänud toormehinnad järgivad futuuride hindu kuni 2009. aasta keskpaigani ning arenevad seejärel kooskõlas üleilmse majandustegevusega.

³ Käesolevast ettevaatest alates kasutatakse meetodit, mille alusel turuootused põhinevad EURIBORi futuurlepingute intressimääradel. 2007. aasta augustis finantsturgudel tekkinud ebastabiilsusest alates erines varasem, forvardite eeldatavatel intressimääradel põhinev meetod üha enam EURIBORi futuurlepingute lühiajalistest intressimääradest ja peegeldas seetõttu ka vähem turuootusi kolme kuu EURIBORi tulevaste intressimäärade suhtes. Varasema ja uue meetodi vahelisi erinevusi kirjeldatakse 2007. aasta märtsi kuubülletääni taustinfos „EKP ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta” avaldatud metoodilises märkuses.

kui ka euroala välisnõudlus järk-järgult elavnema. Kokkuvõttes peaks SKP aastane reaalkasv väljaspool euroala, mis ulatus 2007. aastal 5,1%ni, aeglustuma 2008. aastal 4,1%ni ning 2009. aastal 3,7%ni. Euroala eksporditurgude kasvutempo aeglustub ettevaate kohaselt 6,4%lt 2007. aastal 5,2%ni 2008. aastal ning kiireneb 2009. aastal 5,7%ni.

SKP reaalkasvu ettevaade

Nõrgenevat välistegevust, euro tugevat vahetuskurssi ja jätkuvalt kõrgeid toormehindu silmas pidades peaks euroala SKP aastane reaalkasv pärast kaheaastast kasvupotentsiaalset kiiremat tõusu 2008. aastal alanema. Kui 2007. aastal oli SKP keskmine aastane reaalkasv 2,6%, siis 2008. aastal jääb see ettevaate kohaselt vahemikku 1,1–1,7% ja 2009. aastal 0,6–1,8% piiresse. SKP aeglane kasv ettevaateperioodil kajastab nõrgemat ekspordi kasvu ja vähenenud sisenõudlust. Peatunud tööhõive kasv, kõrgemad toormehinnad ning aktsia- ja eluasemehindadest tulenev negatiivne mõju avaldavad tõenäoliselt survet ka eratarbimisele. Suuremad rahastamiskulud, madalamad kasumimarginaalid, vähene nõudlus ja mõnede riikide eluasemeturul valitsev olukord pärsivad ettevaate kohaselt oluliselt investeeringute kasvu. Prognoositud SKP kasvu kiirenemist 2009. aastal toetavad eeldatavalt madalamad toormehinnad ja paranev väliskeskkond.

Tabel A. Makromajanduslik ettevaade euroala kohta

(keskmine aastane muutus protsentides)^{1, 2}

	2007	2008	2009
ÜTHI	2,1	3,4-3,6	2,3-2,9
Reaalne SKP	2,6	1,1-1,7	0,6-1,8
Eratarbimine	1,6	0,5-0,9	0,6-1,6
Valitsussektori tarbimine	2,3	1,5-1,9	1,3-1,9
Kapitali kogumahutus põhivarasse	4,4	0,9-2,3	-0,7-2,1
Eksport (kaubad ja teenused)	6,1	2,9-4,5	2,4-4,6
Import (kaubad ja teenused)	5,4	2,4-3,8	2,0-5,0

1) Reaalset SKPd ja selle komponente käsitlev ettevaade põhineb tööpäevade arvu järgi korrigeeritud andmetel. Ekspordi ja impordi ettevaade hõlmab ka euroalasisest kaubandust.

2) 2009. aasta ettevaated hõlmavad ka Slovakkia. Protsentides väljendatud muutused 2009. aasta kohta põhinevad euroala koosseisul, kuhu Slovakkia oli kaasatud juba 2008. aastal.

Hinna- ja kuluettevaated

Aastane ÜTHI-inflatsioon kiirenes 2008. aasta esimesel poolel jätkuvalt, ulatudes juulis 4,0%ni. Värskeima Eurostati kiirhinnangu kohaselt alanes inflatsioon augustis 3,8%ni. ÜTHI-inflatsioon peaks mõnevõrra aeglustuma. Ettevaate kohaselt jääb ÜTHI keskmine kogukasv 2008. aastal vahemikku 3,4–3,6%. Vastavate futuurlepingute alusel võib arvata, et nafta ja muu toorme hinnad ja nende mõju tarbijahindadele avaldavad koguinflatsioonile aja jooksul vähem survet. Euroala hinnasurve osas põhineb ettevaade ootustel, et alates 2007. aasta keskpaigast oluliselt kiirenenud palgakasv jätkub ka 2008. aastal, kajastades era- ja avalikus sektoris juba sõlmitud, kõrgemat palka tagavaid kollektiivseid palgakokkuleppeid. Koosmõjus tööviljakuse tsüklilise vähenemisega suurendab see oluliselt tööjõu erikuludid 2008. aastal. Madalamad kasumimarginaalid peaksid siiski tööjõu erikulude survet 2008. aastal üldjoontes tasakaalustama, mis on kooskõlas ka aeglasema majanduskasvu väljavaatega. 2009. aastal peaks ÜTHI-inflatsioon püsima 2,3–2,9% tasemel. See ettevaade põhineb eeldusel, et palgakasvu mõningase aeglustumisega 2009. aastal tööjõu erikulude kasv langeb ja tööviljakus taastub tsükli jooksul.

Võrdlus 2008. aasta juuni ettevaatega

2008. aasta juuni kuubulletäänis avaldatud eurosüsteemi ekspertide makromajandusliku ettevaatega võrreldes prognoositakse värskemate andmete alusel 2008. ja 2009. aastaks aeglasemat SKP reaalkasvu, kajastades kehvemaid lühiajalisi majandusväljavaateid, mis mõjutavad eelkõige euroala sisenõudlust.

2008. ja 2009. aastaks prognoositava ÜTHI aastakasvu väärtusvahemikud jäävad eelnevalt prognoositud väärtusvahemike ülemisse ossa, võttes peamiselt arvesse 2008. aasta juuni ettevaates eeldatust kõrgemaid energia- ning vähemal määral ka toiduainete ja teenuste hindu.

Tabel B. Võrdlus 2008. aasta juuni ettevaatega

(keskmine aastane muutus protsentides)

	2007	2008	2009
Reaalne SKP – juuni 2008	2,7	1,5-2,1	1,0-2,0
Reaalne SKP – september 2008	2,6	1,1-1,7	0,6-1,8
ÜTHI – juuni 2008	2,1	3,2-3,6	1,8-3,0
ÜTHI – september 2008	2,1	3,4-3,6	2,3-2,9

© Euroopa Keskpang, 2008

Aadress: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Saksamaa

Postiaadress: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Saksamaa

Telefon: +49 69 1344 0

Faks: +49 69 1344 6000

Koduleht: <http://www.ecb.europa.eu>

Kõik õigused on kaitstud.

Taasesitus õppe- ja mitteäriilistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.